

РОЗДІЛ 6

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 657.631.8

Письменна М. С.

Кіровоградська льотна академія

Національного авіаційного університету

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ЗАКУПІВЛЯМИ

У статті розглянуто теоретичні засади формування корупційного складника державних закупівель та його вплив на організацію державних закупівель. Установлено взаємозв'язок цілей державних закупівель та інформаційного забезпечення їх організації в умовах електронних аукціонів. Розроблено практичний інструментарій обліково-аналітичного забезпечення управління відповідно до класифікації державних закупівель за ознаками якісних характеристик.

Ключові слова: державні закупівлі, цілі державних закупівель, обліково-аналітичне забезпечення управління державними закупівлями, якісні характеристики державних закупівель.

Постановка проблеми. У більшості країн світу закупівлі за державні кошти становлять суттєву частку ВВП (близько 10–25%) і забезпечують внутрішній попит на товари, роботи і послуги. Значні фінансові кошти, які витрачає держава, мають спрямовуватися на досягнення багатьох цілей на благо суспільства. Уряди країн прагнуть придбати товари, роботи і послуги з найкращим співвідношенням ціни та якості [1], стимулювати підприємства малого бізнесу, забезпечивши їм доступ до державних замовлень [2] підтримати інноваційну активність [3] та ін. Водночас великі обсяги фінансових коштів створюють сприятливе для корупційних проявів середовище з боку державних замовників.

Упровадження в Україні з 1 серпня 2016 р. відкритої та прозорої системи державних закупівель ProZorro надає можливість у режимі реального часу вести спостереження за витрачанням бюджетних коштів державними підприємствами, установами та організаціями [4]. Така відкритість системи дає змогу аналізувати ефективність і доцільність витрат, відстежувати економію ресурсів на підставі проведених аукціонів. У листопаді 2016 р. на сайті системи державних закупівель ProZorro задекларована економія державних коштів близько 6 млрд. грн. із вартості проведених закупівель на суму 214,5 млрд. грн. завдяки використанню електронної системи проведення аукціонів [5].

Постає питання: за рахунок яких чинників виникла така економія? Аналізуючи експертні оцінки практиків і аналітиків здійснення закупівель як допорогових, надпорогових, так і конкурентних та неконкурентних, варто звернути увагу на декілька причин економії, що отримана в результаті електронних закупівель. Серед них – усунення корупційного складника, що виявлялося у завищених цінах, які на аукціоні були понижені, закупівля більш низької якості товарів, робіт, послуг, залучення нових

контрагентів, які мають ресурс для демпінгування цін, та ін. Наукові дослідження аналізу впливу електронних закупівель на економію державних коштів за рахунок організації тендерних процедур в Україні не здійснювалися, а зарубіжні дослідження базувалися на підходах, які сформувався в економічній теорії та практиці закупівельного законодавства різних країн. Отже, проблема аналітичних оцінок організації здійснення державних закупівель для інформаційного забезпечення управління на рівні розпорядників бюджетних коштів – потенційних замовників визначає сферу та напрям дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методи визначення цілей витрачання коштів засвідчують можливість здійснення державних закупівель, спрямованих на досягнення різних цілей, які до того ж суперечать одна одній [1] через те, що вони можуть відображати різноманітні інтереси суспільних груп або декількох керівників розпорядників бюджетних коштів, які виступають замовниками. Наприклад, замовнику потрібно, щоб ремонт автомобільної дороги був виконаний якісно і в стислі терміни, вищестояща установа (головний розпорядник бюджетних коштів) зацікавлена в спрямуванні цих коштів до конкретних державних підприємств, створених у структурі самого міністерства чи відомства, а керівництво області – у стимулюванні розвитку малого підприємництва. У підсумку замовнику складно задовольнити всі ці цілі, і він може прикладати більших зусиль для вирішення власних цілей збагачення.

У замовника в процесі здійснення державних закупівель можуть з'явитися вагомні стимули до того, щоб розпоряджатися виділеними йому фінансовими засобами, максимізуючи власну корисність, а не суспільний добробут. Так, ще на початку 70-х років минулого сторіччя Г. Таллоком була висунута ідея такої поведінки економічних агентів під час державних закупів-

вель, яка створює підстави для отримання так званої «ренти», інакше кажучи, неправомірної вигоди, яка ідентифікується як корупційні прояви [6]. Отже, всупереч ідеалістичним цілям (ідеалістичним – допоки вони не забезпечені належною організацією процесу закупівель) держави спрямувати кошти на досягнення мети суспільного блага для громадян, у механізми витрачання коштів на державні закупівлі вмонтований такий корупційний складник, інакше кажучи, рентоорієнтована поведінка їх учасників [7]. Вона спрямовує їх на пошуки джерел збагачення не за рахунок створення нового багатства, а за рахунок ренти, що виникла у зв'язку з перерозподілом багатства від одного економічного агента до іншого в процесі державних закупівель, наприклад за допомогою отримання привілейованого положення [8].

Державний замовник отримує можливість неправомірного збагачення (ренти), вимагаючи хабар у підприємств, що беруть участь у державних закупівлях, або використовуючи владні повноваження замовника торгів для досягнення корисних цілей [9]. Наприклад, замовник може призначити постачальником підприємство, з яким отримано попередню згоду про неправомірний перерозподіл державних коштів між учасниками, або закупити предмети розкоші для власного використання. Особисті інтереси вищого керівництва замовника такі дії задовольняють, але водночас буде знижено суспільний добробут громадян країни.

Із точки зору теорії агентства, попри те, що власники обов'язково мають встановити контрольні та моніторингові механізми своїх працівників, залишаються ризики корупційних дій персоналу. На це вказували відомі дослідники-теоретики, зазначаючи, що різні форми рентоорієнтованої поведінки замовника стають моральним ризиком у сфері державних закупівель [10]. На виникнення рентоорієнтованої поведінки впливають загальні особливості державного сектора, які знаходять своє відображення в державних закупівлях. З одного боку, відсутність бази для порівняння ускладнює проведення моніторингу та послаблює загрозу бути спійманим за порушення правил [11]. З іншого боку, мультицільові та мінливі і різнірідні інтереси суспільства як споживача послуг, розмитість власності [12] і слабкість ринкових стимулів для чиновників [11] дестимулюють відповідальних осіб, які організовують державні закупівлі.

Відсутність аналітики щодо аналогічних закупівель у межах одного розпорядника бюджетних коштів через відсутність доступної бази для порівняння результатів роботи між різними відомствами ускладнює вироблення критеріїв для оцінки ефективності діяльності замовника у сфері державних закупівель і проведення моніторингу [11].

Таким чином, інтереси державного замовника сильно розходяться з інтересами суспільства. Внутрішня і зовнішня мотивація знаходиться на низькому рівні, оскільки ні моніторинг, ні ринкові механізми не можуть

стимулювати належний рівень зусиль державного замовника. У нього виникають стимули до корупційної поведінки, яка спричинює витратність закупівель усупереч якості товарів, робіт, послуг.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Твердження експертів системи електронних закупівель, висловлені публічно в інформаційних ресурсах, та фактичні дані щодо їх здійснення засвідчують економію державних коштів унаслідок застосування електронних аукціонів. Гіпотезою даного дослідження є припущення, що факторами економії коштів є не лише усунення корупційного складника внаслідок проведення електронних аукціонів, але й імовірність закупівель товарів, робіт, послуг більш низької якості через недостатнє інформаційне забезпечення процедури проведення торгів з боку замовника. У разі підтвердження даної гіпотези пропонується поліпшити обліково-аналітичне забезпечення управління державними коштами через запровадження відповідного інструментарію державних закупівель.

Мета статті полягає у виявленні взаємозв'язків між цільовим використанням коштів державного бюджету для задоволення суспільних благ та організаційними засадами здійснення державних закупівель на основі електронних аукціонів для розроблення практичних пропозицій щодо обліково-інформаційного забезпечення управління державними коштами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для ідентифікації чинників реальної економії коштів під час здійснення закупівель через електронну систему аукціонів необхідно дослідити питання засобів державного стимулювання та факторів, що визначають участь підприємств у державних закупівлях. Огляд теоретичних та емпіричних досліджень щодо узгодженості та реалізації цілей держави щодо витрачання коштів на задоволення суспільних благ населення, впливів цінової конкуренції в державних закупівлях на досягнення спільних цілей показав необхідність розмежувати їх за напрямками.

Перший напрям досліджень відображає цільові орієнтири держави щодо задоволення суспільних благ, а другий напрям – впливи організаційних характеристик проведення державних закупівель на досягнення цих цілей для замовників та учасників торгів. Інформаційне забезпечення управління розпорядниками бюджетних коштів має формуватися з урахуванням цих даних. Однак на практиці й участь підприємств, і результати аукціонів є наслідком ендогенного вибору економічних агентів. Жодна з наукових робіт не вивчала взаємодію цих явищ, щоб сформулювати необхідне та достатнє інформаційне забезпечення управління цього процесу, тому нашим завданням є заповнити цю прогалину.

Відомі декілька методів визначення цілей використання державних коштів, кожний з яких має певні обмеження. Так, метод оцінки

потреб визначає напрями і масштаби спрямування урядом державних коштів: «Деякі види попиту на державне забезпечення виникають унаслідок неправильного розуміння ринку та можливостей уряду поліпшити становище. Визначення наявності чи відсутності неспроможності ринку є вагомим кроком в окресленні належного масштабу дій уряду» [13].

Обґрунтування потреб урядових видатків (тобто цілей їх використання) здійснюється за допомогою двох мікроекономічних аргументів: аргументів неспроможності ринку, аргументів перерозподілу.

Для країн, що розвиваються, додається ще й третій аргумент щодо тимчасового втручання уряду, пов'язаного зі специфічними неспроможностями ринку або підтримкою рівня добробуту (межа соціального захисту) [14].

Наступний метод визначення цілей використання коштів полягає в пошуку всіх практичних альтернатив щодо можливостей досягнення визначених цілей видатків та оцінки цих альтернатив. На основі оцінки обирається найкращий варіант щодо використання коштів. Але проведення оцінки достатньо складне, адже має базуватися на принципах ефективності, рівності та враховувати політичні інтереси, національні особливості.

Оцінка напряму використання коштів із точки зору досягнення цілей підвищення суспільного добробуту базується на двох важливих елементах економічної теорії – теорії ефекту доходу і заміщення, а також теорії наслідків розподілу [13]. Так, якщо уряд плануватиме замінити деякі товари з більш високими цінами на такі ж або подібні з нижчими цінами, тобто досягти ефекту заміщення, підвищуючи добробут населення, необхідно планувати відповідні державні витрати, зважаючи на таку ціль. Якщо уряд планує фінансувати програми, спрямовані на поліпшення добробуту населення, слід визначитися, які витрати і на які цілі потрібно спрямовувати. Як пише Дж. Стігліц, від урядових видатків одержують винагороду не тільки цільові адресати, а й низка інших осіб, у т. ч. суб'єктів підприємницької діяльності [13].

Взагалі оцінювати цілі витрачання коштів щодо видатків замовника можливо як із точки зору впливу на добробут конкретної особи, так і з точки зору виконання розпорядником бюджетних коштів функціональних обов'язків, які, своєю чергою, спричиняють задоволення суспільних благ для громади.

Економічна теорія класифікує типи придбаних благ – товарів, робіт (послуг) і те, як саме їх характеристики можуть впливати на організаційні види проведення державних закупівель. Для визначення способу державної закупівлі та вибору відповідної форми договору доречно скористатися розподілом придбаних товарів, робіт (послуг) на контрольовані, експериментальні і довірчі, який здійснено в економічній теорії [15]. Контрольованими вважалися такі товари, роботи (послуги), якісні характеристики яких можна встановити до укладання договору.

До експериментальних товарів, робіт (послуг) були віднесені ті, якісні характеристики яких можна встановити лише після укладення договору і постачання, у процесі їх використання та експлуатації. Довірчими вважалися такі блага, якісні характеристики яких не могли бути встановлені замовником самостійно навіть після виконання контракту (наприклад, послуги з навчання персоналу).

Дана класифікація досить умовно розподіляє товари, роботи (послуги), що закуповуються державою, на ці три складники, адже вона ґрунтується не лише на якісних характеристиках цих благ, а й на оцінці рівня витрат на визначення якісних характеристик. Такі витрати пов'язані з різним ступенем поінформованості замовників і постачальників у процесі державних закупівель про якісні характеристики товарів, робіт (послуг): постачальники у низці випадків володіють більшим обсягом інформації про якісні характеристики, ніж замовник. Щоб надати замовнику всю необхідну інформацію, інколи потрібно організувати надходження додаткової інформації про предмет закупівлі. Для довірчих видів товарів, робіт (послуг) можна застосувати інформаційні повідомлення від третіх осіб. Якщо на ринку вже існує загальнодоступна інформація про якість потрібних замовнику товарів, послуг, якою він може скористатися, його витрати суттєво знижуються.

Прикладом загальнодоступного джерела інформації може виступати система визначення професійною спільнотою сертифікатів або дипломів, у т. ч. міжнародних, у межах якої належна якість вироблених постачальником товарів, робіт (послуг) підтверджується. Іншим джерелом додаткової інформації щодо якості може бути система рейтингу установ, що виробляють на вітчизняному ринку відповідні послуги чи товари. Отже, витрати на оцінку якості визначаються не тільки природою товару, а й тими інституціями, які їх виробляють. Якщо на ринку закуповуваних товарів, робіт (послуг) функціонують установи, щодо яких замовники мають довіру відповідно до загальнодовизнаних відкритих джерел інформації, витрати на описування якості товарів, робіт (послуг) і, відповідно ризик отримання недоброякісного блага можуть бути суттєво знижені. У такому разі замовник може використовувати таку інформацію як свідчення про якість експериментального або довірчого блага і фіксувати формальні вимоги до цього свідчення в технічному завданні.

Однак щодо більшості закуповуваних товарів, робіт (послуг) у ринковому середовищі таких джерел додаткової інформації не існує (професійні інституції або нерозвинені, або діють несистемно), тому замовник повинен самостійно створювати джерела отримання інформації. Таким джерелом може бути комісії з фахівців, що оцінюють якість того чи іншого товару, робіт (послуг), які плануються до закупівлі чи вже закуплено.

Міжнародний досвід створення і використання подібних додаткових джерел інформації про якість придбаних товарів, робіт (послуг) існує. Так, процедура державних закупівель будівельних робіт або транспортних послуг у більшості штатів США супроводжується вимогою до постачальника надати документальне підтвердження не лише досвіду подібних робіт, але й їх якісного проведення, або пройти додаткову процедуру оцінки.

Таким чином, організація державних закупівель за допомогою електронних аукціонів для уникнення випадків, коли ціна закупівлі може бути зменшена за рахунок зниження якості товарів, робіт (послуг), має враховувати класифікацію типових благ. Як зазначено вище, для цього можна скористатися теоретичним підходом до фактору природи блага (контрольоване, експериментальне або довірче) та можливістю створення джерел додаткової інформації про якісні характеристики товарів, робіт (послуг) у ринковому середовищі.

Приклад практичної оцінки економії коштів, яка виникає внаслідок застосування електронних закупівель, та розподіл закупованих благ наведено нижче. За даними сайту аналітики bi.prozorro.org, Міністерством економічного розвитку і торгівлі за весь період проведення закупівель через систему було зекономлено 703,17 тис. грн., очікувана ж сума закупівель станом на 1 листопада 2016 р. становила 25,71 млрд. грн. [16]. Загальна кількість проведених тендерів – 80, учасників – 128, середній відсоток знижки – 27%. Це означає, що в середньому кожен тендер приносить відчутну економію коштів. Що ж до структури витрат, то серед товарів та послуг, які закуповує Міністерство економічного розвитку і торгівлі, найбільшу частку (18,8%) займає офісна і комп'ютерна техніка, 13,8% – послуги у сфері ІТ, 8,8% – фінансові та страхові послуги.

Приклад структури витрат Міністерства економічного розвитку і торгівлі засвідчує різноманіття категорій видів закупівель із точки зору вимірювання якісних характеристик товарів, робіт (послуг). Якщо структурувати всі можливі варіанти закупівель у порядку зростання витрат вимірювання і ризиків отримання недоброякісного блага, то вийде така послідовність товарів, робіт (послуг): контрольовані; експериментальні (з доступом до незалежних джерел про якість); експериментальні (без доступу до незалежних джерел про якість); довірчі (з доступом до незалежних джерел про якість); довірчі (без доступу до незалежних джерел про якість).

До контрольованих належать такі товари, роботи (послуги), характеристики яких можуть бути зафіксовані в технічному завданні (а згодом і в договорі) у вигляді технічних вимог і специфікацій, тому до контрольованих благ можна віднести переважно товари, адже якість робіт (послуг) може визначатися тільки після їх виконання, тобто після укладення договору.

Прикладом контрольованих товарів є офісна та комп'ютерна техніка. Якість такого товару

стандартизована і доступно ідентифікується в момент поставки. Закупівля контрольованих товарів може здійснюватися шляхом проведення простого відкритого аукціону першої ціни. І економія порівняно з першою заявленою ціною буде саме за рахунок фактора найменшої ціни (якщо лише замовником до ціни не було додано «ренту» корупційних збагачень).

До експериментальних робіт (послуг) належать ті, якісні характеристики яких можна оцінити тільки в процесі використання, тобто вже після укладення договору. Прикладом експериментальних послуг можуть бути фінансові, страхові, послуги сфери ІТ, які займають суттєвий обсяг у загальній структурі державних закупівель. Якість таких благ також може бути визначена попередньо, однак достовірне підтвердження робиться замовником лише після підписання та виконання договору. У такому разі втрати відмови від договору і проведення повторної процедури закупівлі істотно вище, ніж для контрольованих товарів. Замовник стикається з ризиками, викликаними невизначеністю, відсутністю достовірної інформації про якість послуг. Створення додаткових інформаційних джерел для зменшення ризиків неякісних послуг або ж використання інформації від третіх осіб дасть змогу забезпечити управління витратами на держзакупівлі інформацією про якість послуг.

Якість довірчих послуг не може бути оцінена замовником самостійно ні до, ні після їх виконання. Крім того, якість такого блага може бути відносною, тобто сприйматися різними особами по-різному. Приклад довірчого блага – освітні послуги. Якість таких послуг сприймається різними категоріями економічних агентів по-різному. Не існує якогось універсального визначення якості такої послуги. Отже, навіть якщо замовник вважає, що якість освітніх послуг незадовільна, він навряд чи може довести це в суді. Замовник може зафіксувати певний набір формальних ознак, що частково відображають якість одержуваної послуги, наприклад зміст форм навчання, науковий і професійний склад лекторів. Однак реальна якість отриманої освіти не буде повністю вимірюватися даними набором ознак. Якщо на ринку освітніх послуг існує додатковий сигнал про якість (наприклад, рейтинг освітніх програм), замовник може використовувати його для оцінки якості отриманої послуги. Але якщо на ринку даних послуг не існує загальноприйнятого формату вимірювання якості, замовник несе витрати щодо створення такого формату. Принципова відмінність закупівель довірчих благ від закупівель експериментальних благ полягає в тому, що навіть отримавши сигнал від ринку, замовник не може бути впевнений у реальному рівні якості закуповуваного блага. Проведення закупівель довірчих благ вимагає введення більшої свободи замовника в визначенні своїх потреб і правил проведення конкретної процедури. Здебільшого навіть за наявності сигналу на ринку даного блага проведення конкурсу може бути більш ефективним,

ніж проведення аукціону, із включенням інформації про якість як попередня кваліфікація постачальників освітніх послуг.

Отже, класифікація товарів, робіт (послуг), зроблена відповідно до теоретичних підходів до оцінки цільового використання коштів державного бюджету, дала змогу визначити необхідність додаткових інформаційних джерел під час формування технічного завдання щодо оцінки якісних характеристик закупованого блага. Оцінка якості предмету державних закупівель необхідна для забезпечення відповідності заявленої ціни якісним характеристикам товарів, робіт (послуг). Під час організації електронних аукціонів економія коштів у такому разі не буде здійснюватися за рахунок зниження якості блага, що закуповується державними органами. Це, своєю чергою, потребує уточнення практичної реалізації такого висновку.

Для цілей структуризації закупованого блага доцільно застосувати систему ризик-факторів, що позначає найбільш ризиковані тендери. Замовник щодо закупівель, де міститься максимальний ризик, застосовує більше доступних джерел інформації або ж створює нові (у вигляді експертних комісій, наприклад), щоб знизити ці ризики. А от внутрішньому контролеру чи аудитору достатньо обрати для вибіркової перевірки ті закупівлі, де система бачить максимальний ризик.

На нашу думку, розпорядникам бюджетних коштів доцільно організувати власний внутрішній моніторинг закупівель, усвідомлюючи переваги та можливості автоматичної аналітики.

Так, створення підрозділу, який має відслідковувати всі закупівлі, фільтрувати їх через систему ризик-менеджменту та допомагати підпорядкованим установам розпорядника бюджетних коштів, забезпечить можливість реалізувати принципи державних закупівель щодо прозорості і ефективності.

За допомогою інструментів аналітики ці підрозділи також можуть перевіряти не тільки

доцільність закупівель, а й відповідність очікуваної вартості середньоринковим цінам. Окрім того, електронну тендерну документацію вони перевіряють на наявність дискримінаційних вимог, порівнюючи критерії оцінки предмета закупівлі тощо. Такий інструментарій додаткових джерел обліково-інформаційного забезпечення управління державними закупівлями дасть змогу досягати цілей державних закупівель у максимально економний спосіб.

Висновки. Запровадження сучасних форм організації державних закупівель спричинило потребу побудови відповідного інструментарію обліково-аналітичного забезпечення управління витратами державних коштів, який би забезпечував прозорість та ефективність державних закупівель.

Дослідження методів визначення цілей використання державних коштів для задоволення суспільних потреб та теоретичні засади невід'ємності формування корупційного складника державних закупівель дали змогу зробити висновок про необхідність посилення аналітичних оцінок процедур державних закупівель для виявлення ризиків неекономного та неефективного використання коштів. За допомогою класифікації товарів, робіт (послуг), відповідно до оцінки їх якісних характеристик, встановлено необхідність застосування додаткових джерел інформації для зниження ризику неякісних поставок. Запропоновано інструментарій обліково-аналітичного забезпечення управління відповідно до класифікації державних закупівель за ознаками якісних характеристик.

Подальші дослідження вбачаються у поглибленні теоретичних засад формування інструментарію для стратегічного обліку державних закупівель, моніторингу і контролю шляхом уточнення складників інформаційних джерел стейкхолдерів задля забезпечення мінімізації ризиків для управління державними закупівлями.

Список літератури:

1. Thai K.V. Public procurement re-examined / K.V. Thai // Journal of public procurement. – 2001. – Т. 1. – № 1. – С. 9–50.
2. Albano G.L. The determinants of suppliers' performance in e-procurement: evidence from the Italian government's e-procurement platform / G.L. Albano, F. Dini, R. Zampino, M. Fana // PRCG – Priv. Regul. Corp. Gov. – 2008. – № 1. – 25 p.
3. Edler J. Public procurement and innovation – resurrecting the demand side / J. Edler, L. Georghiou // Research policy. – 2007. – Т. 36. – № 7. – Р. 949–963.
4. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922–VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19/>.
5. Електронна система «Прозорро»: публічний моніторинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prozorro.gov.ua/ua/monitoryng/>.
6. Tullock G. The cost of transfers / G. Tullock // Kyklos. – 1971. – Т. 24. – Р. 623–643.
7. Buchanan J.M. Rent seeking and profit seeking / J.M. Buchanan // Toward a theory of the rent-seeking society / G.T.J. Buchanan, R.D. Tollison. – College Station, TX: Texas A&M University Press, 1980. – Р. 1–15.
8. Tullock, G. The origin rent-seeking concept // International journal of business and economics. – 2003. – Т. 2. – № 1. – Р. 1–8.
9. Krueger A. The political economy of the rent seeking society // American economic review. – 1974. – Т. 64. – Р. 291–303.
10. Holmstrom B. Moral hazard and observability / B. Holmstrom // Bell journal of economics. – 1979. – Т. 10. – № 1. – Р. 74–91.
11. Tirole J. The internal organization of government / J. Tirole // Oxford economic papers, new series. – 1994. – Т. 46. – № 1. – Р. 1–29.

12. Kornai J. The soft budget constraint / J. Kornai // Kyklos. – 1986. – Т. 39. – № 1. – Р. 3–30.
13. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора / Дж.Е. Стігліц ; пер. з англ. А.Олійник, Р. Сільський. – К. : Основи, 1998. – 426 с.
14. Дрозд І.К. Контроль економічних систем : [монографія] / І.К. Дрозд. – К. : Імекс-ЛТД, 2004. – 258 с.
15. Kagel J.H. The winner's curse and public information in common value auctions / J.H. Kagel, D. Levin // American economic review. – 1986. – Т. 76. – № 5. – Р. 894–920.
16. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Показники системи електронних закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу : bi.prozorro.org.

Письменная М. С.

Кировоградская летная академия
Национального авиационного университета

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ УЧЕТНО-ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ЗАКУПКАМИ

Резюме

В статье рассмотрены теоретические основы формирования коррупционной составляющей государственных закупок и ее влияние на организацию государственных закупок. Установлена взаимосвязь целей государственных закупок и информационного обеспечения их организации в условиях электронных аукционов. Разработан практический инструментальный учетно-аналитического обеспечения управления в соответствии с классификацией государственных закупок по признакам качественных характеристик.

Ключевые слова: государственные закупки, цели государственных закупок, учетно-аналитическое обеспечение управления государственными закупками, качественные характеристики государственных закупок.

Pysmenna M. S.

Kirovograd Flight Academy of the National Aviation University

THEORETICAL ASPECTS OF ACCOUNTING AND INFORMATION SUPPORT FOR THE PUBLIC PROCUREMENT MANAGEMENT

Summary

Theoretical basis for development of corruption component in public procurement and its impact on the organization of public procurement are examined; the interrelation of the public procurement objectives and information support for their organization in terms of electronic auctions is determined; practical tools of accounting and analytic support for management according to the classification of public procurement on the basis of quality characteristics are developed.

Keywords: public procurement, purposes of public procurement, accounting and analytical support for the public procurement management, quality characteristics of public procurement.